

PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA

I Liceum Ogólnokształcące

im. Juliusza Słowackiego

I. OGÓLNE PRZEPISY BEZPIECZEŃSTWA

1. PRZYGOTOWANIE OBIEKTU I PRACOWNIKÓW

1) Monitorowanie wejścia do szkoły

Pracownicy, rodzice i inni goście wchodzi głównym wejściem prowadzącym na hol szkolny. Wejście to jest monitorowane na zewnątrz.

Uczniowie wchodzi do szkoły wejściem przy hali sportowej używając chipów.

- 2) Pomieszczenia szkoły - w szczególności gabinet pielęgniarki, pokój nauczycielski, pokój nauczycieli wychowania fizycznego, sekretariat - wyposaża się w apteczki zaopatrzone w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy.
- 3) Wszyscy nauczyciele (oraz większość pracowników obsługi i administracji) są przeszkoleni w zakresie udzielania pierwszej pomocy.
- 4) Wszyscy pracownicy szkoły mają obowiązek reagować na każde, nawet najmniejsze, zagrożenie bezpieczeństwa uczniów.

2. OPIEKA PODCZAS PRZERW

- 1) Szkoła jest otwierana o godz. 6:00
- 2) Dyżury nauczycieli rozpoczynają się o godz. 8:00
- 3) Podczas przerwy uczniowie mogą pozostać w salach lekcyjnych oraz w salach gimnastycznych tylko pod opieką nauczyciela.
- 4) Opiekę nad uczniami przebiegającymi się w szatniach przy sali gimnastycznej sprawują nauczyciele wychowania fizycznego.
- 5) Nauczyciele zobowiązani są do pełnienia dyżurów na przerwach zgodnie z harmonogramem wywieszonym w pokoju nauczycielskim.
- 6) Dyżur zaczyna się równo z rozpoczęciem się przerwy. Nauczyciel pełniący dyżur powinien bez zwłoki stawić się na miejsce pełnienia dyżuru.
- 7) Nadrzędnym celem dyżurów jest zapewnienie uczniom pełnego bezpieczeństwa.
- 8) Nauczyciel dyżurujący jest zobowiązany:
 - a) dbać o bezpieczeństwo dzieci młodzieży poprzez kontrolę realizacji przez uczniów zasad bezpiecznego zachowania.
 - b) Prowadzić kontrolę nad toaletami i ich wykorzystywaniem jedynie do właściwych celów,
 - c) Reagować na wszelkie przejawy agresji i zagrożeń zdrowia, życia i bezpieczeństwa uczniów i pracowników szkoły, informować o takich sytuacjach dyrektora szkoły,
 - d) Dbać o mienie szkoły: wszelkie przejawy dewastacji mienia należy po zakończeniu dyżuru zgłosić konserwatorowi. W miarę możliwości ustalić winnego powstałej szkody.
 - e) Nauczyciel nie może pod żadnym pozorem zejść z dyżuru bez ustalenia zastępstwa i poinformowania o tym fakcie dyrektora.

3. OPIEKA W CZASIE LEKCJI I ZAJĘĆ POZALEKCYJNYCH

- 1) Za bezpieczeństwo uczniów w czasie lekcji i zajęć pozalekcyjnych odpowiada nauczyciel prowadzący zajęcia.
- 2) Obowiązki nauczyciela:
 - a) zapoznać uczniów na pierwszych zajęciach w roku szkolnym z zasadami bezpiecznego zachowania się wynikającymi ze specyfiki przedmiotu i wymagać bezwzględnej przestrzegania regulaminu każdej pracowni o zwiększonym ryzyku wypadku (informatyka, wychowanie fizyczne, pracownie przyrodnicze),
 - b) przestrzegać ustalonych godzin rozpoczynania i kończenia zajęć edukacyjnych,

- c) odnotowywać nieobecność ucznia na każdym zajęciach
 - d) respektować prawo uczniów do pełnych przerw międzylekcyjnych.
 - e) jeżeli stan zagrożenia powstanie lub ujawni się w czasie zajęć – niezwłocznie je przerwać i wprowadzić z zagrożonych miejsc osoby powierzone opiece.
 - f) **wymagać od uczniów:**
 - respektowania nakazu zmiany obuwia i pozostawiania kurtek w szafkach
 - respektowania zakazu jedzenia i picia podczas lekcji
 - g) zezwalać na wychodzenie z lekcji do toalety tylko w uzasadnionych przypadkach.
- 3) Kategorycznie zabrania się :
- a) wysyłania ucznia poza teren szkoły w czasie godzin lekcyjnych.
 - b) stosowania kary wykluczenia ucznia z lekcji, zajęć, poprzez wyproszenie go za drzwi klasy.

4. SYTUACJE WYJĄTKOWE

- 1) Bieżące zmiany w tygodniowym planie lekcji, mające wpływ na bezpieczeństwo (np. skrócenie zajęć lub zwolnienie z lekcji spowodowane nieobecnością nauczyciela) : młodzież powiadamiana jest co najmniej z jednodniowym wyprzedzeniem lub w szczególnych wypadkach w dniu zmiany. W czasie nieobecności nauczyciela w środku dnia nauki uczniowie zawsze znajdują się pod opieką innego nauczyciela.
- 2) Wcześniejsze zwolnienie ucznia z lekcji na prośbę rodziców w wyjątkowych przypadkach - podstawą zwolnienia jest osobiste przybycie po ucznia lub pisemna prośba
- 3) złe samopoczucie ucznia- obowiązkiem wychowawcy klasy lub nauczyciela, któremu uczeń zgłosił niedyspozycję, jest udzielenie dziecku pomocy, powiadomienie pielęgniarki szkolnej oraz, jeśli wymaga tego sytuacja, dyrektora szkoły i rodziców dziecka.
- 4) Zagrożenie zdrowia lub życia dziecka:
 - należy niezwłocznie wezwać karetkę pogotowia i powiadomić rodziców.
 - jeśli rodzic nie może dotrzeć do szkoły, a dziecko musi być przewiezione do szpitala, towarzyszy mu pielęgniarka lub nauczyciel, którzy pozostają z dzieckiem do momentu przybycia rodziców/ prawnych opiekunów.

5. OPIEKA PODCZAS IMPREZ SZKOLNYCH

UROCZYSTOŚCI SZKOLNE

- na uroczystości szkolne, odbywające się na hali sportowej uczniowie udają się pod opieką wychowawcy lub nauczyciela wyznaczonego do opieki

WYCIECZKI, WYJŚCIA

- 1. Nauczyciele organizujący wycieczkę lub wyjście zapewniają uczniom opiekę i nadzór zgodny z przepisami bhp, wypełniają stosowne dokumenty.
- 2. Organizacja i program wycieczki powinny być dostosowane do wieku, zainteresowań i potrzeb uczniów, ich stanu zdrowia i sprawności fizycznej.
- 3. Uczeń uczestniczący w imprezie krajowej jest ubezpieczony ubezpieczeniem zbiorowym zawartym przez szkołę. Istnieje możliwość ubezpieczenia dodatkowego zgodnie z wolą rodziców. Wszyscy uczestnicy powinni być ubezpieczeni od następstw nieszczęśliwych wypadków.
- 4. Wycieczka lub wyjazd musi być należycie przygotowana pod względem programowym i organizacyjnym.
- 5. Osobami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo uczniów podczas wycieczki, są kierownik wycieczki i opiekunowie grup. Opieka ich ma charakter ciągły.

6. Miejscem zbiórki rozpoczynającej i kończącej wycieczkę jest miejsce wskazane przez kierownika wycieczki, gdzie uczniowie gromadzą się o umówionej godzinie i odbierani są przez rodziców / opiekunów prawnych. Istnieje możliwość odebrania dziecka przez rodziców w wyznaczonym miejscu na trasie powrotu. (informacja pisemna, zgoda na samodzielny powrót niepełnoletniego ucznia)
7. Udział uczniów w wycieczce (z wyjątkiem przedmiotowych, odbywających się w ramach zajęć szkolnych) wymaga pisemnej zgody rodziców lub opiekunów prawnych.
8. Uczniowie nie biorący udziału w wycieczce uczęszczają na zajęcia klasy wskazanej przez Dyrektora.
9. Opiekun wycieczki obowiązany jest sprawdzić stan liczbowy uczniów przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu, w czasie zwiedzania, przejazdu oraz po przybyciu do punktu docelowego.
10. Zabrania się prowadzenia wycieczek podczas burzy, śnieżyicy, gołoledzi.
11. W razie wypadku uczestników wycieczki stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące postępowania w razie wypadków w szkołach i placówkach publicznych.
12. W razie wypadku opiekuna wycieczki, kierownik lub inny opiekun powiadamia opiekuna rezerwowego, a ten dołącza do wycieczki w jak najszybszym czasie.
13. Wszystkie wyjścia organizator odnotowuje pozostawiając u Dyrektora podpisaną kartę wycieczki.
14. Kierownikiem wycieczki jest osoba wyznaczona przez Dyrektora szkoły.
15. Wskazane jest, aby uczestnicy wycieczki mieli dostęp do telefonu komórkowego. Numer pomocy ratunkowej:112.

PRZEJAZD AUTOKAREM

Nauczyciel organizujący wycieczkę wynajętym środkiem transportu autokar, bus – zobowiązany jest do wykonania następujących czynności:

- przed każdym wyjazdem wezwać policję, która zbada stan techniczny autokaru i stan trzeźwościkierowcy,
- sprawdzić, czy uczestnicy wycieczki nie mają przeciwwskazań do podróżowania środkami lokomocji (choroba lokomocyjna i inne schorzenia) oraz czy posiadają zaordynowane przez lekarza leki,
- dopilnować umieszczenia bagażu w schowkach i rozmieszczenia uczestników wycieczki na uzgodnionych wcześniej miejscach w autokarze. Opiekunowie powinni zająć miejsca przy drzwiach.
- ustalić, gdzie znajdują się podręczna apteczka (jej wyposażenie), gaśnice i wyjścia bezpieczeństwa,
- w czasie jazdy zabronić uczestnikom przemieszczania się po autokarze i podróżowania w pozycji stojącej, blokowania zamków, otwierania drzwi, samowolnego otwierania okien w czasie podróży, wyrzucania jakiegokolwiek przedmiotów z pojazdu i rzucania przedmiotami,
- podczas jazdy trwającej kilka godzin zarządzić jedną przerwę (20 – 30minut),
- w czasie postoju (wyłącznie na parkingu lub stacji benzynowej) zabronić uczestnikom wycieczki: wchodzenia na jezdnię, przechodzenia na drugą stronę jezdni, dopilnować, aby podczas wsiadania i wysiadania młodzieży włączone były światłaawaryjne,
- po każdym zakończonym postoju sprawdzić obecność.

DYSKOTEKISZKOLNE

- a) Wychowawcy i nauczyciele zobowiązani są do utrzymania porządku w czasie dyskoteki, pełniąc dyżury w wyznaczonych miejscach
- b) Nad przebiegiem dyskoteki nadzór pełni Dyrektor szkoły.
- c) Organizatorzy dyskoteki nie ponoszą odpowiedzialności za pozostawione na terenie szkoły rzeczy wartościowe
- d) Uczeń biorący udział w dyskotecie nie może opuszczać budynku w trakcie jej trwania. Może to uczynić tylko za pisemną zgodą rodziców.
- e) W czasie dyskoteki zakazane są niebezpieczne zabawy oraz zachowania zagrażające bezpieczeństwu.

- f) Uczestnika dyskoteki usuniętego za nieprzestrzeganie regulaminu musi ze szkoły osobiście odebrać rodzic bądź opiekun.

ORGANIZACJA BUFETU I AUTOMATÓW Z ŻYWNOŚCIĄ

- Sklepik i automaty zaopatrzone są w produkty zdrowe dla uczniów
- Nadzór nad asortymentem sprawuje Dyrektor,

ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA DZIECKA W SIECI

1. Wszystkie komputery, z których korzystają uczniowie są zabezpieczone odpowiednim oprogramowaniem utrudniającym uczniom dostęp do treści niepożądanych.
2. Nauczyciel nadzorujący pracę ucznia z komputerem powinien posiadać odpowiednie kwalifikacje
3. Nauczyciel ma obowiązek uświadomić rodzicom zagrożenia związane z Internetem.
6. Po ujawnieniu cyberprzemocy w szkole należy:
 - Ustalić okoliczności zdarzenia (zabezpieczyć dowody);
 - Powiadomić wychowawcę, następnie Dyrektora i pedagoga szkolnego;
 - Przeanalizować zdarzenia przy współudziale wychowawcy, pedagoga i Dyrektora:
 - a. gdy sprawca jest nieznany należy przerwać akt cyberprzemocy poprzez zawiadomienie administratora serwisu w celu usunięcia materiału oraz zawiadomić policję;
 - b. gdy sprawcą jest uczeń należy powiadomić rodziców i/lub sąd rodzinny, a policję i /lub sąd rodzinny dopiero na wniosek rodziców / opiekunów ofiary przemocy o wydarzeniu i o dalszym postępowaniu; zobowiązać ucznia do natychmiastowego zaprzestania procederu i usunięcia materiałów z sieci; zastosować konsekwencje regulaminowe; zapewnić pomoc psychologiczno – pedagogiczną ofierze przemocy i sprawcy.
6. Wszystkie incydenty, które nauczyciel uzna za szkodliwe, ma obowiązek zgłosić odpowiednim organizacjom i instytucjom zajmującym się ściganiem przestępstw internetowych.

SPRAWOWANIE OPIEKI NAD UCZNIEM W DNI WOLNE OD ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

1. W dni wolne od zajęć dydaktycznych (nie dotyczy sobót i niedziel) szkoła może zapewnić opiekę uczniom, na prośbę rodziców/prawnych opiekunów.
2. Rodzice uczniów składają pisemną informację wychowawcom klasy w terminie przynajmniej trzech dni przed dniem wolnym.
3. W tym dniu uczniowie są pod opieką nauczycieli wyznaczonych przez Dyrektora szkoły.

II. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH TRUDNYCH I ZAGRAŻAJĄCYCH BEZPIECZEŃSTWU

1. POWIADAMIANIE RODZICÓW/PRAWNYCH OPIEKUNÓW UCZNIĄ O TRUDNYCH SYTUACJACH WYCHOWAWCZYCH

1	Powiadomić telefonicznie, osobiście lub pisemnie rodziców / prawnych opiekunów o trudnych sytuacjach wychowawczych,	wychowawca
2	Sporządzić notatkę służbową z powiadomienia rodziców w dzienniku lekcyjnym oddziału w rubryce „Kontakty wychowawcy z rodzicami”.	wychowawca
3	W przypadku nieobecności wychowawcy zachować obowiązującą w szkole drogę służbową (wychowawca, pedagog, Dyrekcja).	nauczyciele
5	W przypadku braku informacji od rodziców o zmianie miejsca ich pobytu, opieka nad dzieckiem w szczególnie trudnych sytuacjach wychowawczych zostanie przekazana odpowiednim instytucjom.	
6	W każdej sytuacji wymagającej dodatkowej pomocy decyzję o wezwaniu policji podejmuje...	Dyrektor szkoły

2. SAMOWOLNE OPUSZCZENIE ZAJĘĆ SZKOLNYCH PRZEZ UCZNIĄ / NIEUSPRAWIEDLIWIONA NIEOBECNOŚĆ UCZNIĄ

1	W przypadku zdiagnozowania wagarów ucznia przeprowadzić rozmowę z uczniem, poinformować go o konsekwencjach, jeśli dany czyn będzie się powtarzał. Udzielić upomnienia oraz sporządzić odpowiedni zapis w dzienniku szkolnym.	wychowawca
2	W przypadku powtarzających się nieusprawiedliwionych nieobecności ucznia	
3	Powiadomić pedagoga lub psychologa szkolnego. Zobowiązać ucznia <ul style="list-style-type: none"> • do spotkań z pedagogiem • do podpisania kontraktu z pedagogiem, psychologiem lub wychowawcą 	wychowawca
4	Zobowiązać rodziców/prawnych opiekunów do kontrolowania frekwencji i postępów dziecka.	wychowawca
5	W obecności pedagoga i wychowawcy, porozmawiać z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia.	dyrektor szkoły
6	Wszczęcie postępowania administracyjnego i administracyjna egzekucja realizacji obowiązku szkolnego przez organ prowadzący (sąd rodzinny). Dalsze postępowanie leży w gestii organu prowadzącego.	

Podstawa prawna:

Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.) - art. 19 ust.

3. UŻYWANIE TELEFONU KOMÓRKOWEGO PRZEZ UCZNIĄ PODCZAS LEKCJI

Żaden pracownik szkoły nie jest upoważniony do włączania i wyłączania skonfiskowanego telefonu dziecka. Nie wolno go używać ani wykonywać na nim żadnych operacji. Jeśli telefon dzwoni i jego dźwięk przeszkadza w miejscu, w którym został zdeponowany – należy **nakazać** uczniowi jego wyłączenie, ale nie wolno tego robić nauczycielowi ani nawet Dyrektorowi szkoły.

1	Wydać polecenia wyłączenia telefonu i schowania go w plecaku /torbie	nauczyciel
2	Odnutować zdarzenie w Dzienniku elektronicznym	nauczyciel
3	Powiadomić wychowawcę.	nauczyciel

4. ZAGROŻENIE ZDROWIA BĄDŹ ŻYCIA W WYNIKU WYPADKU

1	Sprawować ciągłą opiekę nad dzieckiem, które uległo wypadkowi i grupą.	nauczyciel
2	Zawiadomić pielęgniarkę i dyrekcję, a jeżeli wymaga tego sytuacja, pogotowie ratunkowe.	nauczyciel
3	Udzielić dziecku pomocy przedmedycznej do czasu przybycia pielęgniarki lub pogotowia ratunkowego.	nauczyciel
5	Powiadomić rodziców/opiekunów prawnych ucznia.	wychowawca
6	Sporządzić protokół ze zdarzenia zgodnie z przepisami bhp.	nauczyciel

- 1) Każdy wypadek, nawet najdrobniejszy, musi być zgłoszony Dyrektorowi szkoły, wychowawcy klasy oraz odnotowany na karcie wypadków znajdującej się w sekretariacie szkoły. Sekretariat prowadzi rejestr wypadków szkolnych.
- 2) Wpisu dokonuje nauczyciel – świadek wypadku, nauczyciel dyżurujący lub wychowawca klasy. Jeśli po zaistniałym zdarzeniu dziecko odbyło z rodzicem wizytę lekarską i nie stwierdzono uszczerbku na zdrowiu, w dniu następnym po zdarzeniu wychowawca sporządza krótką notatkę i załącza zaświadczenie lekarskie.
- 3) Dokumentację powypadkową stanowią:
 - zawiadomienie o wypadku (organ prowadzący, pracownik bhp, społeczny inspektor pracy, rada rodziców- w przypadku wypadków lekkich, natomiast w przypadku wypadków ciężkich dodatkowo należy powiadomić Kuratorium Oświaty i Prokuraturę, w przypadku zatruc Sanepid),
 - protokół ustalenia przyczyn wypadku,
 - protokół przesłuchania świadków,
 - oświadczenie lekarskie,
4. Dokumentacja powyższa musi być przygotowana w ciągu 14 dni, a następnie oddana do podpisania rodzicom poszkodowanego.
5. W przypadku przekazywania rodzicowi dziecka, które doznało niegroźnego urazu konieczne jest wypełnienie **oświadczenia**, które jest dostępne w sekretariacie. Oświadczenie wypełnia nauczyciel przekazujący dziecko rodzicowi. Jeżeli rodzic odmawia podpisania oświadczenia należy wezwać pogotowie ratunkowe.

Oświadczenie

Ja niżej podpisany/a oświadczam, że odbieram moje dziecko ucznia klasy..... ,które uległo następującemu zdarzeniu

.....

Jednocześnie oświadczam, że nie uważam za zasadne wzywanie do mojego dziecka Pogotowia Ratunkowego. W przypadku wystąpienia niepokojących objawów u mojego dziecka zobowiązuję się do

6. Dziecko z niedyspozycją powinno mieć zapewnioną opiekę ze strony osoby dorosłej. Rodzic zobowiązany jest do odebrania dziecka ze szkoły w razie jego niedyspozycji.
7. W przypadku urazu głowy, kończyn, podejrzenia o urazy wewnętrzne, bądź też utraty przytomności należy bezwzględnie wezwać pogotowie ratunkowe i powiadomić rodziców dziecka.
8. Pogotowie ratunkowe i policję należy bezwzględnie wezwać w przypadku potrącenia przez samochód (przed szkołą lub na wycieczce).

UCZEŃ – SPRAWCĄ CZYNU KARALNEGO LUB PRZESTĘPSTWA

Wykaz czynów karalnych, będących przestępstwami i wykroczeniami, popełnianymi przez nieletnich uczniów na terenie szkoły stanowi *Załącznik nr 1*

5. UCZEŃ, KTÓRY NIE UKOŃCZYŁ 18 LAT I PRZEJAWIA ZACHOWANIA ŚWIADCZĄCE ODEMORALIZACJI

1	Powiadomić wychowawcę klasy, dyrektora szkoły i pedagoga	nauczyciel
2	Wezwać rodziców/opiekunów.	wychowawca
3	Przeprowadzić rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązać <ul style="list-style-type: none">• ucznia do zaniechania negatywnego postępowania,• rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.	wychowawca pedagog
4	Sporządzić notatkę z podjętych działań.	wychowawca , pedagog
5	Powiadomić sąd lub policję(specjalistę ds. nieletnich)w przypadku wykorzystania przez szkołę wszystkich dostępnych jej środków oddziaływań wychowawczych	dyrektor
6	Zastosować wobec ucznia karę regulaminową przewidzianą w statucie szkoły. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, szkoła jako instytucja jest obowiązana niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.	wychowawca

6. AGRESYWNE ZACHOWANIA WOBEC INNYCH UCZNIÓW LUB WOBEC PRACOWNIKÓW SZKOŁY

1	Reagować na zachowanie agresywne ucznia w momencie, gdy takie zachowanie się pojawia.	nauczyciel
2	Po zauważeniu agresywnego zachowania, należy jak najszybciej je przerwać.	nauczyciel
3	Przeprowadzić rozmowę ze sprawcą agresji poza klasą. W trakcie rozmowy: <ul style="list-style-type: none"> ● powiedzieć, jakie uczeń poniesie konsekwencje ● powiedzieć o dalszych krokach, jakie nauczyciel zamierza podjąć, poinformować, że w razie braku zmiany sprawa zostanie przedstawiona wychowawcy i dyrektorowi szkoły	nauczyciel
4	Poinformować wychowawcę klasy o przebiegu rozmowy.	nauczyciel
5	Poinformować o agresywnym zachowaniu i jego konsekwencjach rodziców/opiekunów uczniów i fakt ten odnotować w obowiązującej dokumentacji.	wychowawca
	W przypadku powtarzających się zdarzeń lub szczególnie agresywnego zachowania:	
6	przekazać informacje pedagogowi szkolnemu i ustalić z nim dalsze postępowanie.	wychowawca
7	W obecności pedagoga i wychowawcy klasy spisać z uczniem i jego rodzicami umowę o oczekiwaniach wobec ucznia i konsekwencjach za ich łamanie.	dyrektor
8	Czuwać nad przestrzeganiem przez ucznia przyjętych ustaleń	wychowawca , pedagog
9	Wymierzać przewidziane w statucie sankcje w razie niewywiązywania się ucznia z umowy.	wychowawca

7. STWIERDZENIE PRZEMOCY FIZYCZNEJ WŚRÓD UCZNIÓW

1	Odizolować sprawcę od innych uczniów zawsze pod opieką innego nauczyciela, pedagoga. Sprawca przemocy nie może zostać sam	dyrektor
2	Ustalić, kto i w jakim stopniu został poszkodowany na podstawie obserwacji oraz informacji od świadków zajścia.	dyrektor
3	Udzielić poszkodowanym pierwszej pomocy przedmedycznej. W razie potrzeby, wezwać wykwalifikowaną pomoc medyczną (pogotowie ratunkowe).	nauczyciele, sekretarz szkoły
4	Powiadomić o zajściu wychowawcę klasy i pedagoga szkolnego.	dyrektor
5	Udzielić wsparcia ofierze	wychowawca
6	Powiadomić rodziców ucznia poszkodowanego/ofiary o zaistniałym zdarzeniu.	wychowawca

	Odnotować ten fakt w dzienniku lekcyjnym.		
7	Niezwłocznie wezwać policję w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia, lub gdy sytuacja jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.) albo sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest znana	dyrektor	
8	Wezwać do szkoły rodziców ucznia - sprawcy. Jeśli nie ma z nimi kontaktu telefonicznego, może wezwać ich listownie za potwierdzeniem odbioru (w celu udokumentowania podjętych działań). Rodziców nie można zmusić do przyścia	wychowawca	
9	W obecności rodziców, wychowawcy i pedagoga zobowiązać ucznia - sprawcę przemocy - do natychmiastowego zaprzestania nagannego zachowania, poprzez spisanie kontraktu z uczniem.	dyrektor	
10	Zastosować właściwą karę regulaminową wobec ucznia, któremu udowodniono winę (wystarczająco zeznania kilku osób).	dyrektor	
11	Stosować oddziaływania wychowawcze (pomoc psychologiczna, udział w terapii itp.) wobec ofiary sprawcy i monitorować zmiany zachowań.	pedagog szkolny, wychowawca i inni nauczyciele	

8. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU SPRAW SPORNYCH I KONFLIKTÓW

- 1) Konflikt pomiędzy uczniami na terenie klasy, rozstrzyga wychowawca klasy. Pomocą służy mu pedagog szkolny. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu, o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt, proszeni są rodzice uczniów,
- 2) Konflikt pomiędzy uczniami różnych klas rozstrzyga pedagog szkolny we współpracy z wychowawcami klas. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu, o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt, proszeni są rodzice uczniów,
- 3) Konflikt pomiędzy uczniem i nauczycielem – rozstrzyga Dyrektora wspólnie z pedagogiem szkolnym i wychowawcą ucznia. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu, o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt, proszeni są rodzice ucznia ,

Podstawa prawna:

Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.) - art. 39 ust. 1 pkt 1

9. PRZYPADEK KRADZIEŻY, ZNISZCZENIA MIENIA, ZASTRASZANIA, WYMUSZANIA LUB WYŁUDZANIA

1	Poinformować pedagoga.	nauczyciel, wychowawca
2	Powiadomić bezzwłocznie Dyrektora szkoły	wychowawca i pedagog
3	Ustalić okoliczności zdarzenia, świadków, sprawcę. Dyrektor, po przyjęciu zawiadomienia, może przekazać prowadzenie wyjaśnień innej osobie.	wychowawca i pedagog
4	Zawiadomić rodziców ucznia poszkodowanego, jak i podejrzanego – o podjętych działaniach mających na celu wyjaśnienie sprawy.	dyrektor lub wychowawcy
5	Zorganizować spotkanie rodziców sprawcy i poszkodowanego; ustalić konsekwencje wobec sprawcy oraz formy zadośćuczynienia poszkodowanemu; sporządzić się protokół ze spotkania.	wychowawca i pedagog
6	W szczególnych wypadkach informuje się o zdarzeniu policję.	dyrektor szkoły

10. STWIERDZENIE PALENIA TYTONIU PRZEZUCZNIA

1	Zgłosić fakt wychowawcy	nauczyciel
2	Powiadomić o fakcie rodziców/prawnych opiekunów ucznia oraz dyrekcję.	wychowawca i pedagog
3	Przeprowadzić rozmowę dyscyplinującą i profilaktyczną	wychowawca i pedagog

11. PODEJRZENIE, ŻE UCZEŃ POSIADA PRZY SOBIE NARKOTYKI

Nauczycielowi nie wolno przeglądać rzeczy osobistych ucznia, dokonywać jego rewizji, przeszukiwać plecaka, nawet jeśli zachodzi uzasadnione prawdopodobieństwo, że dokonał kradzieży lub posiada niedozwolone środki odurzające. Tylko policja ma prawo przeszukać ucznia (art. 219 kodeksu postępowaniakamego).

1	W obecności innej osoby (nauczyciela, pedagoga) należy zażądać, aby uczeń przekazał substancję przypominającą narkotyk, pokazał zawartość plecaka oraz kieszeni.	nauczyciel
2	O swoich spostrzeżeniach powiadomić dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wezwać ich do natychmiastowego stawiennictwa.	wychowawca
3	Ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję.	wychowawca, pedagog
4	Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, zabezpieczyć i bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji.	dyrektor
5	Udokumentować całe zdarzenie - sporządzić możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.	dyrektor
6	Wezwać policję, gdy uczeń mimo wezwania odmawia dobrowolnego przekazania substancji i pokazania zawartości plecaka (kieszeni).	dyrektor

Jeśli sprawcą (zarówno posiadania jak udzielania innej osobie środków odurzających) jest uczeń, który ukończył 13 lat, a nie ukończył 17 lat mamy do czynienia **czynami karalnymi.Zprzestępstwem** mamy do czynienia jeżeli

któryś z wymienionych czynów popełni uczeń, po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego. Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, **należy wezwać policję.**

Podstawa prawna:

Ustawa z 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 1997 r. Nr 89, poz. 555 ze zm.) - art. 219

12. ZNALEZIENIE PRZEDMIOTU MOGĄCEGO ZAGRAŻAĆ BEZPIECZEŃSTWU UCZNIÓW

1	Zabezpieczyć znalezione podejrzaną substancję lub przedmiot przed dostępem osób niepowołanych i zniszczeniem.	nauczyciel
2	Niezwłocznie powiadomić o zdarzeniu Dyrektora szkoły.	nauczyciel
3	Wezwać Policję i przekazać zabezpieczony przedmiot (ewentualnie wskazać miejsce, w którym przedmiot został zabezpieczony). Udzielić Policji szczegółowych informacji dotyczących zdarzenia.	dyrektor
4	W porozumieniu z przybyłymi funkcjonariuszami Policji, podjąć dalsze działania, w tym zapewnić bezpieczeństwo uczniom i pracownikom.	dyrektor
5	Podjąć czynności niezbędne do całkowitego wyjaśnienia zdarzenia i zakończenia sprawy (np. przeprowadzić anonimową ankietę, rozmowę z uczniami, nauczycielami itp.)	dyrektor, pedagog
6	Poinformować organ prowadzący i organ sprawujący nadzór pedagogiczny o podjętych działaniach. Niezwłocznie - telefonicznie i możliwie szybko pisemnie.	dyrektor
7	Poinformować osoby zainteresowane (nauczycieli, uczniów i ich rodziców) o rozstrzygnięciu sprawy.	dyrektor

Podstawa prawna:

Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.) - art. 34a ust. 2 pkt 2.

13. PODEJRZENIE OBECNOŚCI NA TERENIE SZKOŁY UCZNIA BĘDĄCEGO POD WPLYWEM ALKOHOLU LUB INNYCH ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH

1	Powiadomić wychowawcę klasy, dyrektora szkoły i pedagoga	nauczyciel
2	Odizolować ucznia od reszty klasy. Ze względów bezpieczeństwa nie wolno pozostawić go samego; należy stworzyć warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.	wychowawca
3	Wezwać rodziców/opiekunów oraz lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.	wychowawca
4	Powiadomić policję, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu - odmawiają przyjęcia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. O fakcie umieszczenia przez policję w izbie wytrzeźwień zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz są rodzinnymi jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.	dyrektor
5	Spróbować nawiązać kontakt z uczniem i ustalić: <ul style="list-style-type: none"> • czy uczeń brał narkotyki, a jeśli tak to z kim; • jakie to były narkotyki / substancje odurzające; • w jaki sposób wszedł w ich posiadanie; • od jak dawna bierze narkotyki/inne substancje; • kto o tym wiedział. 	pedagog dyrektor

6	Po przybyciu rodziców przedstawić sytuację i dotychczasowe ustalenia. Uzpełnić wyjaśnienia ucznia z udziałem rodziców.	dyrektor
7	Pozwolić rodzicom podjąć decyzję co do dalszego postępowania/ Przekazać ucznia pod opiekę rodzicom – przejęcie opieki nad dzieckiem rodzice potwierdzają własnoręcznym podpisem. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji - decyduje lekarz , po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z Dyrektorem szkoły .	dyrektor
8	Odnotować w sporządzonej notatce decyzję podjętą przez rodziców oraz fakt przejęcia przez nich opieki nad dzieckiem.	dyrektor
9	Podjąć niezbędne czynności celem całkowitego wyjaśnienia zdarzenia i zakończenia sprawy.	dyrektor
10	Zastosować wobec ucznia karę regulaminową przewidzianą w statucie szkoły.	wychowawca
11	Ustalić z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia, wychowawcą klasy i pedagogiem szkolnym zasady dalszego postępowania. Sporządzić protokół z ustaleń/spisać kontrakt. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 431 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję . Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.	dyrektor

Podstawa prawna:

Ustawa z 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109 ze zm.) - art. 4 §

Ustawa z 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277 ze zm.) - art. 15 ust. 1 pkt 6. Zarządzenie Nr 590/03 Komendanta Głównego Policji z 24 października 2003 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich.

14. PROFILAKTYKA W PRZYPADKU ZAŻYWANIA PRZEZ UCZNIÓW NARKOTYKÓW

1.	Spisać z uczniem, który zażywał narkotyki i jego rodzicami kontrakt.	Dyrektor
2	Informować dyrektora, rodziców i pedagoga, za każdym razem gdy sytuacja się powtórzy; monitorować realizację zawartego z uczniem kontraktu.	wychowawca
3	Podjąć działania zapobiegające wystąpieniu na szerszą skalę problemu narkotyków w szkole, np. przeprowadzić zajęcia ukazujące szkodliwość używek dla młodego organizmu np. w formie prelekcji, filmu dydaktycznego, warsztatów, we współpracy z pedagogiem, radą pedagogiczną, radą rodziców, organem prowadzącym podjąć działania promujące zdrowy styl życia	wychowawca
4	Obserwować zachowania ucznia i objąć go indywidualną pomocą.	pedagog

15. UZYSKANIE INFORMACJI O PODŁOŻENIU BOMBY

1	Po pozyskaniu informacji o podłożeniu w szkole bomby/ładunku wybuchowego niezwłocznie powiadomić dyrektora szkoły	
2	Powiadomić Policję i zarządzić ewakuację szkoły. Przypomnieć nauczycielom i uczniom o konieczności zachowania spokoju i sprawnej organizacji. Osobiście nadzorować ewakuację.	Dyrektor
3	W porozumieniu z Policją podjąć dalsze działania zapewniające bezpieczeństwo uczniom i pracownikom.	Dyrektor
4	Odprowadzić uczniów w bezpieczne miejsce (np. poza teren szkoły) i pozostać z nimi do czasu sprawdzenia przez Policję, czy bomba została podłożona.	Nauczyciele
5	Po uzyskaniu zgody lub na polecenie Policji, zarządzić powrót nauczycieli i uczniów do szkoły lub zwolnić ich z pracy i zajęć.	Dyrektor
6	Poinformować organ prowadzący i organ sprawujący nadzór pedagogiczny o zdarzeniu i podjętych działaniach. Niezwłocznie po zawiadomieniu policji -telefonicznie. Pisemnie ciągu kilku dni od zdarzenia.	Dyrektor
7	Podjąć niezbędne czynności celem całkowitego wyjaśnienia zdarzenia i ujawnienia sprawy,	Dyrektor
8	Poinformować osoby zainteresowane (nauczycieli, uczniów i ich rodziców) o rozstrzygnięciu sprawy.	Dyrektor

16. PODEJRZENIE, ŻE UCZEŃ JEST OFIARĄ PRZEMOCY RODZINNEJ

1	Przyjąć informację, zapewniając dyskrecję zgłaszającemu poprzez wysłuchanie go bez świadków. Zapisać datę i godzinę zgłoszenia.	nauczyciel
2	Poinformować o zaistniałym fakcie lub zdarzeniach wychowawcę klasy.	nauczyciel
3	Poinformować pedagoga i dyrektora szkoły.	wychowawca
4	Jeżeli stan ucznia wskazuje na zagrożenie jego zdrowia i życia, wezwać lekarza.	Dyrektor
5	Dbając o dyskrecję, przeprowadzić rozmowę z poszkodowanym, o ile jest to możliwe.	dyrektor i pedagog
6	Wezwać do szkoły rodzica (prawnego opiekuna lub osobę z najbliższej rodziny) pokrzywdzonego, którego sprawa nie dotyczy.	pedagog
7	Podjąć decyzję o wdrożeniu procedury „Niebieska Karta” i wyznaczyć pracownika, który ją przeprowadza.	Dyrektor
8	W przypadku osoby nieletniej zawiadomić sąd rodzinny i nieletnich.	Dyrektor

17. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAJŚCIA UCZENNICY W CIAŻĘ

1	W porozumieniu z rodzicami przygotować program pomocy niezbędnej do uzyskania sukcesu edukacyjnego.	dyrektor szkoły, wychowawca klasowy, nauczyciele przedmiotowi
2	Przygotować plan wsparcia psychologicznego uczennicy do wspólnej realizacji z jej rodzicami i nauczycielami przedmiotowymi.	Pedagog szkolny

18. POSTĘPOWANIE NA WYPADEK POŻARU

1	Poinformować dyrektora szkoły	osoba, która zauważyła pożar
2	Polecieć sekretarzowi ogłoszenie/uruchomienie sygnału ewakuacji Sygnał alarmowy, po którym należy natychmiast opuścić szkołę – CIĄGŁY DZWONEK , trwający tak długo, aż wszyscy opuszczą budynek. W razie braku prądu sygnałem alarmowym jest ciągły dźwięk dzwonka ręcznego i powiadomienie ustne: „PALI SIE”.	dyrektor

3	<ul style="list-style-type: none"> • Wezwać pomoc zewnętrzną (Straż Pożarna, Pomoc medyczna itp.) • Opuścić budynek i skierować się na wyznaczone miejsce zbiórki • Przyjmować bieżące informacje o postępach w ewakuacji od pracowników <p>W razie stwierdzenia nieobecności ucznia, należy ten fakt zgłosić strażakom, niekoniecznie dowódcy, pytając strażaka o nazwisko.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wydawać szczegółowe polecenia i wyznaczać dodatkowe zadania (np. wyłączenie energii elektrycznej, przystąpienie do gaszenia z użyciem hydrantów, zabezpieczenie butli z gazem) • po przybyciu służb ratowniczych przekazać niezbędne informacje • podjąć decyzję o dalszym postępowaniu z ewakuowanymi dziećmi <p>Niedopuszczalne jest zezwolenie na rozejście się uczniów do domów bez wcześniejszego powiadomienia o zdarzeniu rodziców.</p>	dyrektor
	<ul style="list-style-type: none"> • upewnić się, że jest możliwość wyjścia z klasy • poinformować dzieci o konieczności szybkiego opuszczenia budynku (wskazać drogę wyjścia i miejsce zbiórki) • zakazać zabierania rzeczy osobistych • wyznaczyć osobę, która wyjdzie i poprowadzi uczniów do najbliższego wyjścia ewakuacyjnego • przeliczyć wychodzących uczniów • opuścić klasę jako ostatni, <p>Przeciwdziałać każdemu odruchowi paniki wśród dzieci.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ustawić grupę w miejscu zbiórki, sprawdzić stan osobowy • przekazać informację Dyrektorowi • sprawować bezustanną opiekę <p>Sprawdzić stan zdrowia uczniów, zwracając szczególną uwagę na zawroty głowy, wymioty, kaszel, ból głowy, chwilowe omdlenia, złamania, potłuczenia, itp.; udzielić im pomocy</p>	nauczyciele
	<ul style="list-style-type: none"> • sprawdzić czy wszyscy usłyszeli i zrozumieli sygnał alarmowy (bufet, biblioteka; sala gimnastyczna; gabinet pielęgniarski) • pomagać w ewakuacji, współpracować z dyrektorem 	nauczyciele nie prowadzący lekcji
	<ul style="list-style-type: none"> • zapewnić drożność wyjść ewakuacyjnych • zabezpieczyć materiały niebezpieczne na terenie szkoły; <p>a także cenny sprzęt i urządzenia oraz ważne dokumenty, nośniki informacji itp.,</p> <ul style="list-style-type: none"> • sprawdzić pomieszczenia sanitarne. • kierować strumieniami osób ewakuowanych • wyznaczać alternatywne drogi ewakuacji (w razie potrzeby) • przystąpić do działań zleconych przez kierującego ewakuacją (wyłączyć zasilanie, użyć gaśnic, hydrantów...) 	pracownicy obsługi

W przypadku **zadymienia drogi ewakuacyjnej**- otworzyć lub wybić okna znajdujące się w pobliżu. Drzwi do pomieszczeń, z których przenika dym należy szczelnie zamknąć.

Jeżeli wewnętrzne schody są objęte ogniem lub bardzo zadymione, ewakuację dzieci przez okna prowadzi za pomocą drabin i innego sprzętu Straż Pożarna.

Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

- Dyrektor szkoły ustala częstotliwość i zaleca przeprowadzenie **praktycznego sprawdzenia możliwości ewakuacji** uczniów i pracowników w celu określenia czasu niezbędnego do opuszczenia budynku szkoły.
- Zaleca się raz w roku przeprowadzenie próbnej ewakuacji szkoły na podstawie procedury postępowania na wypadekpożaru.
- Pracownicy szkoły zobowiązani są do dokładnego zapoznania się z procedurą i planem działań na wypadekpożaru.

CZYNY KARALNE, BĘDĄCE PRZESTĘPSTWAMI I WYKROCZENIAMI, POPEŁNIANE PRZEZ NIELETNICH UCZNIÓW NA TERENIE SZKOŁY

- zabójstwo /art. 148kk,
- nieumyślne spowodowanie śmierci /art. 155kk,
- spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu lub ciężkiego kalectwa /art. 156 § 1kk,
- nieumyślne spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu lub ciężkiego kalectwa /art. 156 § 2kk,
- spowodowanie innego naruszenia czynności organizmu /art. 157 § 1kk,
- naruszenie czynności organizmu do 7 dni (czyn ścigany z oskarżenia prywatnego) /art. 157 § 2kk,
- nieumyślne spowodowanie naruszenia czynności organizmu /art. 157 § 3kk,
- udział w bójce lub pobiciu z narażeniem na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia, ciężkiego uszczerbku na zdrowiu /art. 158 § 1 kk,
- udział w bójce lub pobiciu ze skutkiem śmiertelnym /art. 158 § 3kk,
- udział w bójce lub pobiciu przy użyciu broni lub innego niebezpiecznego narzędzia /art. 159kk,
- sprowadzenie powszechnego niebezpieczeństwa dla życia, zdrowia lub mienia w postaci pożaru, rozprzestrzenienia się substancji trujących, duszących lub parzących /art. 163 § 1kk,
- nieumyślne sprowadzenie powszechnego niebezpieczeństwa dla życia, zdrowia lub mienia w postaci pożaru, rozprzestrzenienia się substancji trujących, duszących lub parzących /art. 163 § 2kk,
- spowodowanie śmierci poprzez sprowadzenie niebezpieczeństwa dla życia, zdrowia lub mienia w postaci pożaru, rozprzestrzenienia się substancji trujących, duszących lub parzących /art. 163 § 3kk,
- zgwałcenie (czyn ścigany na wniosek pokrzywdzonego) /art. 197 § 1,2kk,
- zgwałcenie ze szczególnym okrucieństwem lub wspólnie z innymi osobami /art. 197 § 3kk,
- obcowanie płciowe z osobą poniżej 15 lat /art. 200 § 1kk,
- prezentowanie lub udostępnianie treści pornograficznych osobom do 15 lat /art. 200 § 2,3kk,
- rozpijanie małoletniego /art. 208kk,
- znieważenie (czyn ścigany z oskarżenia prywatnego) /art. 216 § 1kk,
- naruszenie nietykalności cielesnej (czyn ścigany z oskarżenia prywatnego) /art. 217 § 1kk,
- publiczne nawoływanie do popełnienia przestępstwa i jego pochwała /art. 255 § 1,3kk,
- propagowanie faszyzmu i totalitaryzmu, rasizm, nietolerancji /art. 256kk,
- publ. znieważanie grup ludności o różnych światopoglądach i przynależności narodowej, rasowej /art. 257kk,
- nielegalne posiadanie broni palnej (w tym gazowej) i amunicji /art. 263 § 1,2kk,
- podrabianie lub przerabianie dokumentu /art. 270 § 1,3kk,
- używanie podrobionego dokumentu /art. 270 § 1,2kk,
- kradzież lub przywłaszczenie dokumentu stwierdzającego tożsamość /art. 275 § 1kk,
- kradzież cudzej rzeczy o wartości powyżej 250 PLN /art. 278 § 1,3kk,
- kradzież rzeczy o wartości do 250 PLN (wykroczenie) /art. 119 § 1kw,
- kradzież z włamaniem /art. 279 § 1kk,
- rozbój, (inaczej rabunek) /art. 280 § 1kk,
- rozbój przy użyciu broni palnej, innego niebezpiecznego przedmiotu lub środka obezwładniającego /art. 280 § 2kk,
- kradzież rozbójnicza /art. 281kk,
- wymuszenie rozbójnicze (inaczej tzw. "haracz") /art. 282kk,
- przywłaszczenie mienia o wartości powyżej 250 PLN art. 284 § 1kk,
- przywłaszczenie mienia o wartości do 250 PLN (wykroczenie) /art. 119 § 1kw,
- uszkodzenie rzeczy (czyn ścigany na wniosek pokrzywdzonego) /art. 288 § 1,2kk,
- uszkodz. rzeczy o wart. poniżej 250 PLN (czyn ścig. na wniosek pokrzyw. – wykroczenie) /art. 124 § 1kw,
- zakłócenie porządku publicznego (wykroczenie) /art. 51 § 1kw,
- zakłócenie porządku publicznego w sposób chuligański (wykroczenie) /art. 51 § 2kw,
- paserstwo umyślne /art. 291 § 1,2kk,
- paserstwo nieumyślne /art. 292 § 1,2kk,
- paserstwo przedmiotu o wartości do 250 PLN (wykroczenie) art. 122kw,
- nielegalne udzielanie lub nakłanianie do używania środków odurzających /art. 45,ustawy
- nielegalne udzielanie lub nakłanianie do używania środków odurzających w celu osiągnięcia korzyści majątkowej (sprzedaż narkotyku) /art. 46,ustawy
- nielegalne posiadanie środków odurzających /art. 48 ust.1,2,ustawy
- nielegalne posiadanie środków odurzających w znacznej ilości /art. 48 ust. 3,ustawy